

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН
України

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ
ПІДГОТОВЧОГО, 1-4 КЛАСІВ
СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ
РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ**

**МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
Підготовчий, 1-4 класи**

Укладач:

Квітка Н.О., науковий співробітник
лабораторії проблем інклюзивної
освіти

Київ - 2014

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Навчальна програма

для загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих учнів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст освітньої галузі «Мистецтво» визначається за такими **змістовими лініями**: музична, образотворча та мистецько-синтетична, які реалізуються шляхом вивчення окремих предметів або інтегрованих курсів.

Програма з музичного мистецтва для підготовчого, 1 – 4 класів загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих учнів забезпечує реалізацію мети і завдань освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами (2013 р.), нового типового навчального плану (2014 р), з урахуванням наступності отриманих у дошкільний період знань з музичного мистецтва та психофізичних можливостей учнів, у якій передбачено формування у молодших школярів ключових компетентностей, основою формування яких є опанування учнями предметних компетенцій – нормативно закріплених результатів навчання, які охоплюють знання, уміння, навички, засвоєні способи діяльності, прояви емоційно-ціннісних ставлень.

Метою музичної освіти в початковій школі є формування і розвиток в учнів комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування музичними цінностями та способами музичної діяльності шляхом здобуття власного естетичного досвіду й емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва, а також формування елементарної музичної освіченості та культури як важливої і невід’ємної частини їхньої духовності у процесі сприймання та інтерпретації кращих зразків української та світової музичної культури.

Ця мета конкретизується в основних **завданнях**, спрямованих на формування базових освітніх компетентностей та загальний естетичний

розвиток учнів:

- введення учнів у світ добра й краси, що є у музичних творах, засвоєння ними початкових знань про особливості художньо-образної мови музичного мистецтва;
- розвиток чуттєво-емоційного сприйняття навколишнього світу крізь призму музичного мистецтва, прилучення учнів до животворного джерела людських почуттів і переживань, втілених у музиці;
- збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів, підведення їх до осягнення художньо-образної суті музичного мистецтва в його найпростіших втіленнях;
- сприяння розвитку образного мислення, уяви, загальних та музичних здібностей учнів;
- формування здатності до різних видів активної музично-творчої діяльності, опанування елементарними практичними вміннями та навичками;
- формування універсальних (духовних, моральних, громадянських, естетичних) якостей творчої особистості;
- виховання ціннісного ставлення до музичного мистецтва.

Разом з метою та завданнями музичної освіти (освітніми, виховними та розвивальними) в спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для розумово відсталих учнів мають реалізовуватися **специфічні завдання – корекція психофізичного розвитку дитини**, а саме:

- засвоєння елементарних основ музичного мистецтва та оволодіння практичними вміннями й навичками в процесі виконавської і творчої діяльності;
- корекція недоліків пізнавальної діяльності учнів шляхом систематичного, цілеспрямованого розвитку умінь слухати і визначати джерела музичних звуків, музичні інструменти, типи, жанри і форми музики тощо;
- розвиток різних функцій мовлення дитини в процесі опанування виконавської і творчої діяльності;

- виправлення недоліків їх моторно-рухової сфери в процесі музикування та виконання в русі;
- розвиток емоційно-естетичного ставлення дітей до творів музичного мистецтва в процесі їх сприймання, розуміння та відтворення;
- розвиток музично-сенсорних здібностей в процесі сприймання музики;
- виховання основних моральних та комунікативних якостей особистості, в тому числі формування основ їх національної свідомості.

Змістове наповнення програми передбачає формування в учнів світоглядних, ціннісно-орієнтаційних, навчально-пізнавальних, творчо-діяльнісних, комунікативних компетентностей, що досягається через сприймання та інтерпретацію творів народного і професійного музичного мистецтва, оволодіння досвідом художньо-практичної діяльності, розвиток творчих здібностей, потреби в міжособистісному спілкуванні та спілкуванні з творами музичного мистецтва.

Характеристика структури навчальної програми

В основу структури програми покладені різні грані музики як єдиного цілого. Тематичний блок, розроблений авторами програми «Музичне мистецтво» 1-4 класи для загальноосвітніх навчальних закладів, був нами частково адаптований і модифікований відповідно до навчальних можливостей учнів. Він дає змогу об'єднати різні види музичної діяльності учнів (сприймання музики, виконання, засвоєння необхідних музичних понять і термінів, елементарне музикування, інсценування пісень, ритмічна й пластична імпровізація тощо) на одному уроці.

Зміст і послідовність тем визначаються необхідністю розвитку в учнів здатності до співпереживання тих почуттів і станів, що виражає музика; до осягнення художньо-образної суті музичного мистецтва у найпростіших виявах, засвоєння елементів музичної мови; можливостями усвідомлення зв'язків музики з життям, набуттям ними практичного досвіду. Уміннями

сприймати, аналізувати і виконувати музику учні оволодівають у тісному зв'язку із засвоєнням конкретної теми.

Тематична побудова програми (заснована на музично-педагогічній концепції Д.Кабалевського) пройшла у свій час багаторічну масову експериментальну перевірку в школах України і зарекомендувала себе як найбільш доцільна.

Теми програми мають не тільки навчальний, але й музично-естетичний характер і відкривають можливість досягнення цілісності та єдності навчального процесу не лише в межах одного уроку, але й протягом семестру, навчального року і всього навчального курсу.

Відповідно до дібраного змісту навчання музики подаються державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів, а саме їхні **навчальні досягнення**, тобто ті знання та уміння, якими вони мають опанувати в результаті засвоєння навчального матеріалу.

Для дітей з помірною розумовою відсталістю зміст навчання добирається індивідуально, навчальні досягнення виокремлено під спеціальним позначенням - *.

Основні напрями корекційно-розвивальної роботи вчителя, відображені у третій колонці програми, і передбачають пізнавальний, мовленнєвий, сенсомоторний та особистісний розвиток учня у процесі вивчення розділів і тем. У процесі засвоєння навчального матеріалу передбачається максимально можливе формування визначених умінь, враховуючи особливості та можливості розвитку учнів. Всі напрями корекційно-розвивальної роботи взаємопов'язані та взаємообумовлені.

Базова програма передбачає свободу творчості вчителя й можливості вибору сучасних педагогічних методик. Тому у варіативних авторських концепціях назви навчальних тем, порядок та обсяг їх подання можуть бути іншими (за умови відповідності Державному стандарту). При цьому вчитель, враховуючи матеріальні можливості школи, регіональні та національні традиції, в процес навчання музики може вводити альтернативні розділи, а

також додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

Тематична структура програми

Клас	Кількість годин
Підготовчий клас Тема 1. Музика в школі.	35 (із них 4 год. – резервний час)
1 клас Тема 1. Про що розповідає музика. Тема 2. Музика навколо нас.	35 (із них 4 год. – резервний час) 16 год. 19 год.
2 клас Тема 1. Типи музики. Тема 2. Основні музичні жанри.	35 (із них 4 год. – резервний час) 17 год. 18 год.
3 клас Тема 1. Основні властивості музики: пісенність, танцювальність, маршовість. Тема 2. Розвиток музики.	35 (із них 4 год. – резервний час) 16 год. 19 год.
4 клас Тема 1. Музика мого народу. Тема 2. Музика мого народу.	35 (із них 4 год. – резервний час) 17 год. 18 год.

ПІДГОТОВЧИЙ КЛАС

35 години (1 година на тиждень)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи та очікувані результати
1.	2.	3.
Тема 1. Музика в школі (35 год.)		
Ознайомлення із кабінетом музики.	<p><i>Учень:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про музику як навчальний предмет у школі; • розуміє мовлення вчителя (*за уточненням вчителя); • називає і визначає місцезнаходження музичних об'єктів, своє робоче місце (*за допомогою вчителя); 	<p>Формування: уявлень про музику; навичок орієнтування у навчальному просторі; збагачення словникового запасу на основі вивчення назв музичних об'єктів, розташованих у класі;</p>
Джерела музичних звуків (музичні інструменти та технічні засоби).	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про основні джерела музики (*без засвоєння термінології); • слухає музичні звуки (*під контролем вчителя); 	<p>розвиток: фонетичного слуху; уваги, пам'яті, мислення на основі знайомства з джерелами музичних звуків;</p>
Правила слухання музики.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про правила слухання музики (*без засвоєння термінології); • слухає музичні твори (*під контролем учителя); • впізнає фрагменти знайомих мелодій (*за підказкою вчителя); • намагається виконувати правила слухання (не розмовляти, не перебивати зауваженнями та вигуками, не відволікатися, не заважати слухати іншим) (*за нагадуванням вчителя); 	<p>формування: уявлень про елементарні правила слухання музики; організація слухової уваги; уміння позитивно реагувати на музичні звуки; позитивних рис характеру в процесі слухання музики (організованість, дисциплінованість тощо);</p>

Звуки живої природи.	<ul style="list-style-type: none"> • слухає звуки живої природи (*під контролем вчителя); • розрізняє звуки живої природи (*за допомогою вчителя); • розрізняє звуки музики і живої природи (*за підказкою вчителя); 	<p>формування: уміння сприймати, слухати, чути, ідентифікувати і розрізняти звуки музики і живої природи; зосередженості в процесі слухання;</p>
Звук голосу.	<ul style="list-style-type: none"> • слухає звуки голосу вчителя, учнів (*під контролем учителя); • реагує та визначає голос, повертаючись у бік того, хто говорить (*за підказкою вчителя); • намагається фіксувати початок і кінець мовлення (*за допомогою вчителя); • намагається імітувати звуки голосів (*за допомогою вчителя); 	<p>формування слухової уваги та зосередженості в процесі слухання звуку голосу; корекція звуковимови; стимуляція позитивних емоцій (радості, задоволення, щастя тощо) в процесі слухового сприймання звуку голосів;</p>
Дитячі шумові (металофон, брязкальця, бубон, барабан, дзвіночки тощо) та музичні інструменти (фортепіано, баян, сопілка тощо).	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про дитячі шумові та музичні інструменти на вибір вчителя (*без засвоєння термінології); • повторює їх назви (*за допомогою вчителя); • розрізняє їх за зовнішнім виглядом (*за допомогою вчителя); • розрізняє їх звучання (*за допомогою вчителя); • намагається впізнати інструмент на ілюстрації, фото (*за підказкою вчителя); • слухає звучання інструменту; • розрізняє звучання інструментів (*за допомогою вчителя); • впізнає і називає дитячі шумові та музичні 	<p>уточнення та конкретизації знань про музичні та дитячі шумові інструменти; розвиток точності пам'яті на основі вивчення їх звучання; корекція слухової уваги та зосередженості в процесі слухання звучання інструментів; формування: активного словника (назви інструментів, їх якості та властивості); позитивних емоцій (радості, задоволення, піднесеності тощо);</p>

	інструменти (*за допомогою вчителя);	
Пісня. Танець. Марш.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про пісню, танець, марш (*без засвоєння термінології); • слухає музичні твори (*під контролем учителя); • називає музичний твір (*за допомогою вчителя); • намагається визначити його характер (*за допомогою вчителя); • розрізняє пісню, танець і марш (*за допомогою вчителя); • намагається добирати до твору відповідний малюнок, фото, картку тощо (*під керівництвом вчителя); 	<p>розвиток сприймання музики на основі слухання творів різного характеру;</p> <p>формування: емоційних реакцій у процесі слухання творів різного характеру; зацікавленості до процесу слухання музики; зосередженості на об'єкті слухання;</p> <p>позитивних рис характеру у процесі вивчення навчального матеріалу;</p>
Правила охорони голосу та співу.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про правила охорони голосу та співу (*без засвоєння термінології); • намагається виконувати правила охорони голосу (співає спокійно, не викрикує звуки, не напружує голос, не перекрикує товаришів, відчуває інтонацію) (*за нагадуванням вчителя); • намагається дотримуватися елементарних правил співу і правильного дихання (*за нагадуванням вчителя); • намагається виконувати правила співацької постави (*за нагадуванням вчителя); 	<p>формування: охоронного співочого режиму; дитячого голосового апарату;</p> <p>правильної співочої постави;</p> <p>відчуття єдності у співі;</p> <p>старанності в процесі виконання музичних завдань;</p>
Диригентські жести (увага, вступ, закінчення).	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про диригентські жести (*без засвоєння термінології); 	<p>формування уваги та уміння зосереджуватися в процесі вивчення</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • намагається виконувати диригентські жести вчителя (*за нагадуванням вчителя); 	диригентських жестів;
Правила дихання.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про правила дихання (*без засвоєння термінології); • намагається дихати по фразам (*за нагадуванням вчителя); 	формування навички правильного дихання;
<u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання пісень.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається співати округлим та протяжним звуком (*за нагадуванням вчителя); • намагається відтворювати мелодію і слова пісні (*за допомогою вчителя); • намагається відтворювати пісню разом з учнями класу (*за допомогою вчителя); 	формування: та корекція співочого дихання; дикційно-артикуляційних навичок; знань, умінь та навичок співу; емоційної сфери у процесі виконання пісні; стимуляція мовленнєвої активності на основі вивчення тексту привітань та пісень;
Відтворення простих ритмічних малюнків.	<ul style="list-style-type: none"> • відтворює простий ритмічний малюнок плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо (*за допомогою вчителя); • реагує на різні ритмічні малюнки (*за допомогою вчителя); • узгоджує ритмічний малюнок із словами тексту (*за допомогою вчителя); • узгоджує власні ритмічні дії з колективом (*за допомогою вчителя). 	формування: уваги та зосередженості в процесі відтворення ритмічних малюнків; темпоритмічного відчуття; розвиток: ритмічного слуху; дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; корекція загальної моторики і рухових недоліків; комунікативних якостей особистості на основі спілкування.
<u>Орієнтовний матеріал для сприймання:</u>		
<p>Українські народні пісні, «Ходить гарбуз по городу»; «Щедрик-ведрик», «Зайчику, зайчику», Я.Степовий, українські народні танці, «Картопля»; «До школи час», Ф.Колеса; «Про ведмедика», А.Філіпенко, Т.Волгіна;</p>		

«Зайчик», Л.Бутуханова-Левченко, Т.Майданович;
 «Килимок-їжачок», Л.Бутуханова-Левченко, Т.Майданович;
 «В лісі», О.Тилічєєва;
 «На місточку», А.Філіпенко, Г.Бойко;
 «Святкова», А.Філіпенко;
 «Ой, заграйте, дударики», А.Філіпенко, В.Панченко;
 В.Моцарт, Балет «Маленькі дрібнички», № 10, Gavotte;
 Й.Бах, Оркестрова сюїта № 3, Арія;
 П.Чайковський, Дитячий альбом, «Марш дерев'яних солдатиків», «Баба-Яга»;
 І.Штраус, «Марш Радецького»;
 С.Гулак-Артемівський, Ліричний танок;
 Д.Бортнянський, Марш;
 К.Дебюсі, «Мрії»;
 В.Косенко, «Не хочуть купити ведмедика», «Купили ведмедика»;
 М.Лисенко, Колискова.

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Налетіли журавлі»; «Щедрик-ведрик»,
 «Як діждали літа»;
 «Зозуля», Я.Степовий;
 «Збирай урожай», А.Філіпенко, Т.Волгіна;
 «По малину в сад підемо», А.Філіпенко, Т.Волгіна;
 «Про ведмедика», А.Філіпенко, Т.Волгіна;
 «Новорічна», А.Філіпенко, Г.Бойко;
 «Зимонька-снігуронька», Я.Степовий,
 «На місточку» А.Філіпенко, Г.Бойко;
 «Киця», В.Вітліна, Н.Найдьонова;
 «Калачі», А.Філіпенко, Г.Демченко.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Українські народні пісні, «Гоп, гоп, ту-ту-ту», «Сорока-ворона»,
 «Вийди, вийди, сонечко»;
 «Дрібушечки», Я.Степовий.

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

1 КЛАС

35 години (1 година на тиждень), з них 4 год. – резервний час

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи та очікувані результати
1.	2.	3.
Тема 1. Про що розповідає музика (16 год.)		
Музика в житті людини.	<p><i>Учень:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розуміє мовлення вчителя (*за уточненням вчителя); • має уявлення про роль музики в житті людини (*без засвоєння термінології); • має уявлення про основні джерела музики (*без засвоєння термінології); • називає і розрізняє на слух звучання дитячих шумових і музичних інструментів (*за допомогою вчителя); 	<p>Формування: уявлень про музику як мистецтво; уваги, пам'яті, мислення на основі вивчення джерел музики; уміння розрізняти джерела музики; уміння позитивно реагувати на об'єкти слухання та джерела музики;</p>
Правила слухання музики.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про правила слухання музики і поняття «слухач» (*без засвоєння термінології); • слухає музичні твори (*під контролем учителя); • впізнає фрагменти знайомих мелодій (*за підказкою вчителя); • намагається виконувати правила слухання (не розмовляти, не перебивати зауваженнями та вигуками, не відволікатися, не заважати слухати іншим) (*за нагадуванням вчителя); 	<p>формування: уявлень про елементарні правила слухання музики; зосередженості в процесі слухання;</p> <p>виховання позитивних рис характеру особистості (організованість, дисциплінованість);</p>
Правила співу.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про правила співу, охорони 	<p>формування: уявлень про елементарні правила</p>

	<p>голосу та співу, співочої постави, навички правильного дихання, диригентські жести тощо (*без засвоєння термінології);</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається виконувати правила охорони голосу та співу (*за нагадуванням вчителя та під його контролем); • намагається дотримуватися правильної співочої постави (*під контролем вчителя і за нагадуванням вчителя); • намагається виконувати навички правильного дихання (*за нагадуванням вчителя); • реагує на диригентські жести (*за нагадуванням вчителя); • намагається співати округлим та протяжним звуком (*за нагадуванням вчителя); 	<p>співу; охоронного співочого режиму; правильної співочої постави; уваги та уміння зосереджуватися в процесі вивчення диригентських жестів; навички правильного дихання; певних знань, умінь та навичок співу;</p>
<p>Особливості музичних звуків (високі й низькі, довгі та короткі, гучні й тихі).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про особливості музичних звуків (*без засвоєння термінології); • слухає музичні звуки (*під контролем учителя); • повторює за вчителем назви висоти звучання музичних звуків (високо - низько); тривалість їх звучання (довгі - короткі); їх динамічні відтінки (гучно - тихо) (*за допомогою вчителя); • намагається розпізнавати висоту, тривалість та динамічні 	<p>формування: слухової уваги та зосередженості в процесі слухання музичних звуків; позитивних емоцій (радості, задоволення тощо) в процесі слухового сприймання музичних звуків;</p>

	відтінки музичних звуків (*за допомогою вчителя);	
Музика вокальна та інструментальна.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про вокальну та інструментальну музику (*без засвоєння термінології); слухає різні музичні твори чи композиції (*під контролем учителя); розрізняє на слух вокальну та інструментальну музику (*без засвоєння термінології); впізнає і називає музичні твори та пісні, які звучали на уроці (*за допомогою вчителя); 	формування: слухової уваги та зосередженості в процесі слухання вокальної та інструментальної музики; знань про вокальну та інструментальну музику; зв'язного мовлення; позитивних рис характеру (уважність, організованість, дисциплінованість) в процесі слухання музики;
Забарвлення звучання голосу людини та музичних інструментів.	<ul style="list-style-type: none"> слухає звуки голосу (вчителя, учнів, інших); розрізняє звуки голосів у класі (*за підказкою вчителя); слухає звучання музичних інструментів (*під контролем учителя); розрізняє на слух звук голосу та звуки музичних інструментів (*за допомогою вчителя); 	формування: слухової пам'яті під час слухання звучання голосу людини та музичних інструментів; порівняння різних звуків; розрізнення голосів, музичних інструментів тощо;
Різновиди музичних інструментів (металофон, брязкальця, бубон, барабан, дзвіночки, фортепіано, баян, сопілка).	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про різні музичні інструменти (*без засвоєння термінології); розрізняє і називає дитячі шумові та музичні інструменти (*за допомогою вчителя); слухає звучання інструменту (під контролем вчителя); 	формування уваги, пам'яті, мислення в процесі вивчення музичних інструментів; активного словника в процесі вивчення назв інструментів, їх якості та властивостей; пізнавального інтересу до вивчення музичних інструментів;
Українські народні інструменти: бандура, сопілка, бубон,	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про українські народні інструменти (*без 	формування: мисленнєвих операцій уточнення та

особливості їх звучання.	засвоєння термінології); <ul style="list-style-type: none"> розрізняє їх за зовнішнім виглядом (*за підказкою вчителя); впізнає і називає українські народні інструменти (*за підказкою вчителя); розрізняє їх звучання (*за допомогою вчителя); впізнає зображення того чи іншого інструменту на фото, ілюстрації тощо (*за допомогою вчителя); 	конкретизації знань про українські народні інструменти; слухової уваги та зосередженості; позитивних емоцій в процесі слухання їх звучання (радості, задоволення, піднесеності тощо);
Українська народна пісня: колискові, щедрівки.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про українські народні пісні (*без засвоєння термінології); слухає народну пісню (*під контролем учителя); впізнає і називає пісню, яка звучала на уроці (*за допомогою вчителя); намагається визначити характер пісні (*за допомогою вчителя); намагається добирати до змісту пісні відповідний малюнок, картинку, картку тощо (*під керівництвом вчителя); 	формування: знань та уявлень про українську народну музику; уміння порівнювати об'єкти слухання; мовлення у процесі вивчення назв і тексту пісень; збагачення слухової пам'яті та досвіду музично-слухового сприймання; виховання дисциплінованості у процесі вивчення навчального матеріалу;
Український народний танець: гопак, козачок.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про українські народні танці (*без засвоєння термінології); слухає звучання українських народних танців (*під контролем учителя); впізнає і називає танець, який звучав на уроці (*за допомогою вчителя); 	розширення знань та уявлень про українську народну музику; розвиток ритмічного слуху; виховання позитивного ставлення до української народної музики;
<i>Виконавська і творча діяльність</i>	<ul style="list-style-type: none"> намагається співати округлим та протяжним 	формування: певних знань, умінь та навичок

Виконання пісень різного характеру.	звучом; <ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити характер пісні (*за допомогою вчителя); • намагається відтворити пісню разом з учнями класу (*за допомогою вчителя); 	співу; дикційно-артикуляційних навичок співу; мовленнєвої активності на основі вивчення тексту пісень; емоційної сфери у процесі виконання пісні;
Створення простих ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається створити простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо (*за допомогою вчителя); • реагує на різні ритмічні супроводи (*за допомогою вчителя); • узгоджує ритмічний супровід із словами тексту (*за допомогою вчителя); • узгоджує власні ритмічні дії з колективом (*за допомогою вчителя); 	формування: уваги та зосередженості в процесі створення ритмічних супроводів; темпоритмічного відчуття; ритмічного слуху; розвиток дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; корекція загальної моторики і рухових недоліків;
Виконання пісень «у ролях» з елементами інсценування, прості елементи імпровізації: вокальної, ритмічної, пластичної.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити пісню «у ролі» (*за допомогою вчителя); • намагається на елементарному рівні імпровізувати у пісні або рухах. 	формування: образного мислення; творчої активності.
<p style="text-align: center;"><i><u>Орієнтовний матеріал для сприймання:</u></i></p> <p>Українські народні пісні, «Котику сіренький»; «Мак» (обр. Я.Степовий), «Ходить гарбуз по городу», українські народні танці, «Козачок»; «Гопак»; Віночок українських мелодій на старосвітській бандурі; «Спека», О.Тилічєєва; «Осінь ходить по лісах», О.Тилічєєва; «Що у осені в кошику?», О.Тилічєєва; «На місточку», А.Філіпенко, Г.Бойко; «Гарний танець гопачок», А.Філіпенко. В.Моцарт, Соната № 5, соль мажор (Allegro); Й.Бах, Волинка; Брандербурзький концерт № 2 (Andante);</p>		

М.Леонтович, «Щедрик»;
 П.Чайковський, Дитячий альбом, «Хвороба ляльки», «Нова лялька» «Солодка мрія», «Гра в конячки»;
 К.Дебюсі, «Музика янголів»
 Ф.Шуберт, «Вальс»;
 Ф.Шопен, «Колискова для ангела»; Ноктюрн оп. 9 № 1, сі-бемоль мінор;
 А.Лядов, «Музична табакерка»;
 М.Глінка, «Дитяча полька»;
 Д.Кабелевський, «Кавалерійська».

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Сів шпак на шпаківню»; «Ходить гарбуз по городу»; «Коля-коляд-колядниця»; «Щедрик-ведрик»; «Ходить цап», Т.Шутенко, О.Маруніч;
 «Падає листя», М.Красева, М.Івенсен;
 «Осінь ходить по лісах», О.Тилічєєва; «Дощик», О.Тилічєєва;
 «Зимонька-снігуронька», Я.Степовий, Л.Глібова;
 «Новорічна», А.Філіпенка, Г.Бойка.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Українські народні пісні, «Іди, іди дощику»; «Я коза ярая»; «Ладки-ладки», В.Верховинець;
 «Дрібушечки», Я.Степовий;
 «Гроза», С.Бублей.

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

Тема 2. Музика навколо нас

<p>Розмаїття характерів пісенної, танцювальної, маршової музики. в народних та композиторських творах.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про музику як мистецтво, що розповідає про життя людей і навколишній світ мовою звуків (*без засвоєння термінології); • спостерігає за змінами характеру музичних творів (*за допомогою вчителя); • намагається розпізнавати зміст музики (*за допомогою вчителя); • розрізняє на слух пісню, танець, марш (*за допомогою вчителя); 	<p>Формування: уявлень про музику, її зміст, розмаїття її характерів; уміння сприймати, розпізнавати і порівнювати зміст музики; уміння позитивно реагувати на настрій і характер музичного твору;</p>
--	--	---

Головні ознаки найпростіших типів музики – пісні, танцю, маршу.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про головні ознаки найпростіших типів музики (*без засвоєння термінології); • розрізняє на слух яскраво виражені пісенні, танцювальні, маршові твори (*за допомогою вчителя); 	формування: уваги і пам'яті на основі вивчення головних ознак типів музики; активного словника на основі вивчення типів музики; уміння позитивно реагувати на музичні твори різних типів;
Музика народна та композиторська.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про народну музику і музику, створену композитором (*без засвоєння термінології); • слухає різні музичні твори (*під контролем вчителя); • впізнає і називає знайомі музичні твори (*за допомогою вчителя); 	розвиток уточнення та конкретизації знань про народну і композиторську музику; стимуляція пізнавального інтересу до народної та композиторської музики;
Композитор, слухач.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про ці поняття (*без засвоєння термінології); • намагається розрізнити ці поняття (*за допомогою вчителя); 	формування: уміння уточнення та конкретизації знань про діяльність композитора, виконавця, слухача; уміння сприймати та порівнювати поняття; активного словника (поняття, їх зміст);
Народна музика: пісні й танці України.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про українську народну пісню і танець (*без засвоєння термінології); • слухає і визначає характер пісні чи танцю (*за допомогою вчителя); • впізнає знайомий музичний твір і називає його (*за допомогою вчителя); 	формування знань про народну музику; стимуляція пізнавального інтересу до вивчення народної музики; формування позитивних емоційних реакцій у процесі слухання народної музики;
Втілення в музиці різних дитячих	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про різні дитячі образи – іграшки 	формування уваги, пам'яті, мислення на

<p>образів – іграшки та забави; музика в мультиплікації (на вибір учителя).</p>	<p>та забави; музику в мультиплікації (*за допомогою вчителя);</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається навести приклади, що звучали у класі (*за допомогою вчителя); 	<p>основі знайомства з різними дитячими образами в музиці; стимуляція позитивних емоцій в процесі сприймання дитячих образів у музичних творах;</p>
<p>Музичні інструменти у створенні різноманітних характерів музики (фортепіано, баян, сопілка, бандура, бубон тощо).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про музичні інструменти (*без засвоєння термінології); • намагається називати музичні інструменти (*за допомогою вчителя); • намагається розрізняти музичні інструменти (*за допомогою вчителя); • слухає звучання різних музичних інструментів (*під контролем вчителя); • намагається порівнювати характер нескладних музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>формування: пізнавального інтересу до вивчення музичних інструментів; активного словника (назви інструментів, їх якості та властивості); музичного сприймання на основі слухання звучання інструментів;</p>
<p>Музичні картини природи (природа в музиці).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про образи природи в музиці (*без засвоєння термінології); • слухає музичні твори з яскраво вираженими образами природи (*під контролем вчителя); • впізнає і називає знайомі образи природи в музичних творах (*за допомогою вчителя); 	<p>формування уміння уважно слухати музику; уміння розрізняти образи природи в музиці; емоційного відгуку на музичну картинку природи; активності під час виконання музичних завдань;</p>
<p><u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання пісень різного характеру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • намагається співати округлим та протяжним звуком; • намагається відтворити характер пісні (*за підтримкою вчителя); • намагається відтворити пісню разом з учнями 	<p>формування: знань, умінь та навичок співу; дикційно-артикуляційних навичок; позитивної емоційної сфери у процесі музичної діяльності; корекція співочого</p>

	<p>класу (*за допомогою вчителя);</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається дотримуватися правил поведінки в музичному класі (*за нагадуванням вчителя); 	<p>дихання;</p> <p>стимуляція мовленнєвої активності на основі вивчення тексту пісень;</p>
Створення темброво-ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • створює простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо (*за підтримкою вчителя); • розрізняє тембр голосу жіночий/чоловічий (*за допомогою вчителя); • узгоджує ритмічний супровід із словами тексту (*за допомогою вчителя); • узгоджує власні ритмічні дії з колективом (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: уваги в процесі відтворення ритмічних малюнків;</p> <p>темпоритмічного відчуття;</p> <p>ритмічного слуху;</p> <p>дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів;</p> <p>загальної моторики і рухових недоліків;</p>
Пластичне інтонування і дитяча гра.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається пластичними рухами показати характер музичного твору (*за допомогою вчителя); • намагається виконувати свою роль у дитячих іграх (*за допомогою вчителя); • узгоджує власні дії з колективом (*за нагадуванням вчителя); 	<p>формування зосередженості в процесі створення пластичного інтонування;</p> <p>корекція слухової уваги та зосередженості;</p> <p>розвиток пам'яті в процесі виконання завдань щодо дитячих ігор;</p>
Виконання пісень «у ролях» з елементами інсценування.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити пісню «у ролі» (*за допомогою вчителя); • намагається дотримуватися правил елементарного музикування (*за нагадуванням вчителя). 	<p>формування: образного мислення;</p> <p>творчої активності.</p>

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Ой, ходить сон коло вікон»; «Комарик»;

«Вийди, вийди, сонечко», Л.Ревуцький;
 «Веснянка», «Подоряночка», «Ой, мамо люблю Гриця» (мультфільм «Жив-був пес»);
 українські народні танці «Метелиця»;
 «Сумна пісня», О.Тилічєєва;
 «Дощик припусти», О.Тилічєєва;
 «Мама і сонечко», Л.Бутуханова-Лєвченко, Т.Майданович;
 Альбом «Пори року», Л.Недін;
 «Рахівничка», І.Арсеєва;
 «Весняні листя», І.Арсеєва;
 «Солдати марширують», І.Арсеєва;
 «Капітошка я малий»; «Повертайся, Капітошко!» (мультфільм «Капітошка»);
 В.Моцарт, Соната № 16, до мажор (Allegro);
 Й.Бах, Менует;
 С.Людкевич, «Гагілка»;
 П.Чайковський, Пори року, «Пролісок»; Балет «Лебедине озеро», «Танець маленьких лебедів»;
 К.Дебюсі, «Золоті рибки»;
 Ф.Шуберт, «Бджілка»;
 Ф.Шопен, Прелюдія № 1, «Крапля дощу»;
 Е.Гріг, Сюїта «Пер Гюнт», «Ранок»;
 Ж.Рамо, «Перегомін птахів»; Л.ДАКЕН, «Зозуля»;
 Ш.Сен-Санс, Зоологічна фантазія «Карнавал тварин», «Лебідь»;
 Ш. Сен-Санс, Зоологічна фантазія «Карнавал тварин», «Лебідь»;
 А.Лядов, «Зайчик», «Баба-Яга»;
 В.Косенко, «Казка»;
 М.Глінка, «Дитяча полька»;
 Л.Ревуцький, «Колискова»;
 В.Сильвестров, «Марш»;
 Е.Гріг, «Пташка»;
 С.Прокоф'єв, «Ходить місяць над луками»;
 В.Сокальський, «Пташка»;
 Р.Шуман, «Веселий селянин»;
 В.Косенко, «Дощик».
 М.Скорик, «Народний танець».

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Ходить квочка коло кілочка»; «Два півника»;
 «Веснянка»; «Вийди, вийди, сонечко», Л.Ревуцький;
 «Ой, єсть в лісі калина»,
 «Вічний вогонь», А.Філіпенко;
 «Саночки-санчата», А.Кос-Анатольський, І.Кульська;
 «Найкраща», В.Іванникова, О.Фадєєва;
 «Сонечко», М.Підгірянкa, К.Котко.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Українські народні пісні, «Вийди, вийди, сонечко», Л.Ревуцький; «Жайвір

прилетів»; «Плету, плету, плетіночку»; «Розлилися води» (хоровод);
«Веселі долоні»;
«Шум», В.Верховинець;
«Кривий танець», В.Верховинець;
«Гей, Сірко!», В.Верховинець;
«Пізнай по голосу».

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

2 КЛАС

35 години (1 година на тиждень), з них 4 год. – резервний час

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи та очікувані результати
1.	2.	3.
Тема 1. Типи музики (17 год.)		
Пісня, танець, марш – основні типи музики.	<p><i>Учень:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про основні типи музики: пісня, танець, марш (*за допомогою вчителя); • слухає музичні твори (*під контролем учителя); • називає музичний твір (*за допомогою вчителя); • визначає його характер (*за допомогою вчителя); • розрізняє пісню, танець і марш (*за допомогою вчителя); • добирає до твору відповідний малюнок, фото, картку тощо (*під керівництвом вчителя); 	<p>Розвиток: сприймання музики на основі вивчення основних типів музики; уміння сприймати і розпізнавати основні типи музики; емоційних реакцій у процесі слухання музики; зацікавленості до процесу слухання музики;</p>
Різноманітність характерів музики.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про відмінності в характері музики (*без засвоєння термінології); • слухає і спостерігає за змінами характеру твору; • намагається визначати характер твору (*за допомогою вчителя); 	<p>збагачення музичної пам'яті, досвіду музично-слухового сприймання; розвиток довільної уваги та пам'яті в процесі слухання і спостереження за зміною характеру музичного твору;</p>
Виразально-зображальні можливості пісні, танцю і маршу.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про виразально-зображальні можливості пісні, танцю і марша (*без засвоєння термінології); • слухає і намагається зрозуміти, що саме виражає прослуханий музичний твір (настрій людини або її почуття, 	<p>уточнення уявлень про виразально-зображальні можливості музики; стимуляція асоціативного мислення; розвиток слухової уваги, зосередженості; цілісності сприймання музичних творів; збагачення активного</p>

	рухи людини або явища навколишнього світу (*за допомогою вчителя);	словника в процесі виконання музичних завдань;
Зображення музикою різноманітних рухів, певних життєвих подій, картин природи, звукових сигналів тощо.	<ul style="list-style-type: none"> уважно слухає і спостерігає за характером музичного твору; намагається визначити якому руху, якій події, картині природи чи звуковому сигналу належить ця музика (*за допомогою вчителя); 	розвиток: уваги в процесі слухового сприймання музичного твору; мовлення в процесі повідомлення інформації щодо прослуханої музики;
Виразальні засоби музики в марші, пісні, танці.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про виразальні засоби пісні, танцю і маршу (*без засвоєння термінології); слухає і намагається розрізнити мелодію і супровід, темп і динамічні відтінки музичного твору (*за допомогою вчителя); 	розвиток: уявлень про виразальні засоби музики; музичної пам'яті і досвіду музично-слухового сприймання творів різного типу; мисленнєвої операції порівняння;
Життєві обставини, за яких звучать марші, пісні, танці.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про життєві обставини, за яких звучать ці твори (*без засвоєння термінології); намагається розуміти зміст музичного твору (*за допомогою вчителя); 	розвиток: уміння співвідносити музичні твори з життєвими обставинами; бажання слухати музичні твори і накопичувати знання про них;
Композитор, виконавець і слухач.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про ці поняття (*без засвоєння термінології); впізнає на малюнку/фото зображення композитора, виконавця і слухача (*за допомогою вчителя); намагається розрізнити ці поняття (*за допомогою вчителя); 	формування: уміння уточнення та конкретизації знань про діяльність композитора, виконавця, слухача; уміння сприймати та порівнювати поняття; активного словника (поняття, їх зміст);
Народна музика.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про народну музику: пісня, танець (*без засвоєння термінології); слухає і впізнає знайому 	формування знань про народну музику; стимуляція пізнавального інтересу до вивчення народної музики;

	народну пісню (*за допомогою вчителя);	формування позитивних емоційних реакцій у процесі слухання народної музики;
Основні поняття і терміни: <i>пісня, танець, марш.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про дані поняття і терміни (*без засвоєння термінології); • намагається орієнтуватися у даних поняттях (*за допомогою вчителя); • намагається користуватися новою термінологією (*за уточненням вчителя); 	розвиток узагальнення і усвідомлення суттєвих ознак музичних термінів і понять; збагачення словникового запасу на основі вивчення музичних понять і термінів;
<u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання пісень різного емоційного змісту і характеру.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається співати виразно округлим та протяжним звуком; • намагається відтворити характер пісні (*за допомогою вчителя); • намагається відтворити пісню разом з учнями класу (*за допомогою вчителя); • намагається дотримуватися правил співу та поведінки в музичному класі (*за нагадуванням вчителя); 	формування: співоного дихання; дикційно-артикуляційних навичок; певних знань, умінь та навичок співу; емоційно-вольової сфери у процесі виконання пісні; розвиток мовлення на основі вивчення тексту пісень;
Створення темброво-ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • створює простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо (*за допомогою вчителя); • розрізняє тембр голосу жіночий/чоловічий (*за допомогою вчителя); • узгоджує ритмічний супровід із словами тексту пісні або ритмом танцю (*за допомогою вчителя); • узгоджує власні 	розвиток: уваги та зосередженості в процесі створення ритмічних малюнків; темпоритмічного відчуття; ритмічного слуху; дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; загальної моторики і рухових недоліків;

	ритмічні дії з діями колективу (*за допомогою вчителя);	
Пластичне інтонування характеру музики, виконання ритмічно-танцювальних рухів.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається пластичними рухами показати характер музичного твору (*за допомогою вчителя); • намагається виконувати ритмічно-танцювальні рухи (*за допомогою вчителя); • узгоджує власні дії з діями колективу (*за нагадуванням вчителя); 	розвиток: слухової уваги та зосередженості в процесі пластичного інтонування; пам'яті в процесі виконання завдань щодо пластичного інтонування; темпоритмічного відчуття та різних груп м'язів в процесі музичної діяльності;
Музикування на дитячих музичних інструментах.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається правильно відтворити ритм найпростіших вправ, дитячих пісень тощо відповідно до інструкції вчителя; • використовує найпростіші навички гри в ансамблі (за допомогою вчителя); • намагається дотримуватися правил елементарного музикування (*за нагадуванням вчителя). 	конкретизація навичок і прийомів гри на музичних інструментах; розвиток: організаційно-ансамблевих навичок; дихання, артикуляційної і дрібної моторики пальців, відчуття ритму в процесі гри на дитячих музичних інструментах.

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Повішу я колисочку»; «Два півника»; «Дударик», М.Леонтович; «У Віфлеємі новина»; «В полі, в полі плужок ходить», М.Леонтович; «Добрий вечір тобі»; «Ой, хто, хто Миколая любить!»; «Уставай же, брате» (колядка); «Щедрик», М.Леонтович; «Галя по садочку ходила»; українські народні танці, «Поліська полька»; «Гімн України», М.Вербицький, П.Чубинський; «До школи час», Ф.Колесса; «Києве мій», І.Шамо, Д.Луценко; «Це моя Україна», А.Камінчук; «Осінній настрій», Ю.Іщенко; «Осінній листочок», М.Ведмедерь, А.Камінчук; «Листопад», М.Ведмедерь, А.Камінчук;

«Дощик», М.Любарський;
 П.Чайковський, Пори року, «Осінь пісня»;
 П.Чайковський, балет «Лускунчик», «Вальс сніжинок»;
 Я.Степовий, «Сніжинки»;
 С.Рахманінов, «Італійська полька»;
 М.Лисенко, «Пісня без слів»; «Вальс»; «Перша втрата»;
 Д.Бортнянський, «Марш»;
 В.Подвала, «Капризуля»;
 Р.Шуман, «Веселий селянин, що повертається з роботи».

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Повішу я колисочку»; «Два півника»;
 «Добрий вечір тобі»; «Колядин, колядин, я у батька один»;
поспівки «Бім-бом», «В нашій класі», «Дзвонить дзвінок»;
 «На святій вечір», М.Підгірянкa, М.Фуртак;
 «Рум'яне сонце», Л.Ямковий, А.Мігай;
 «Школярі», Ф.Колесса;
 «Сім'я», А.Ахундова, І.Бершадський;
 «Наша Україна», М.Катричко, В.Кленець.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Українські народні пісні, «Ходить гарбуз по городу»; «Коляда, коляда»;
 «Щедрик», М.Леонтович;
 «Гей, Сірко!», В.Верховинець;
 «Гоп-гоп», В.Верховинець;
 «Дивовижні сходи», О.Тилічєєва.

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

Тема 2. Основні музичні жанри (18 год.)

Засоби музичної виразності.	<p><i>Учень:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про виражальні засоби музики: мелодія, супровід, темп, динамічні відтінки (*без засвоєння термінології); • слухає і намагається розрізнити засоби музичної виразності (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: уточнення, збагачення музичної пам'яті і досвіду музично-слухового сприймання; фонетичного слуху; слухової уваги та зосередженості в розрізненні засобів музичної виразності;</p>
Виражальні та зображальні можливості музики.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про виражально-зображально можливості музики(*без 	<p>формування: уміння сконцентруватися на виражально-</p>

	<p>засвоєння термінології);</p> <ul style="list-style-type: none"> • уважно слухає і спостерігає за характером музичного твору; • слухає і намагається визначити, що саме виражає прослуханий музичний твір (настрій людини або її почуття, рухи людини або явища навколишнього світу (*за допомогою вчителя)); 	<p>зображальних можливостях музики; елементарних знань щодо виражально-зображальних можливостей музики; уміння сприймати, слухати, чути, ідентифікувати і розрізняти виражально-зображальні засоби;</p>
Дитяча опера.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про певний жанр музики (*без засвоєння термінології); • визначає засоби музичної виразності твору (*під керівництвом вчителя); • впізнає твори жанру дитячої опери, що звучали в класі (*за допомогою вчителя); 	<p>конкретизація музично-слухових уявлень;</p> <p>розвиток уміння сприймати, розпізнавати твори дитячої опери;</p> <p>збагачення словникового запасу на основі розширення знань та уявлень про дитячу оперу;</p>
Народна пісня у творах композиторів.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про використання народної пісні у творах композиторів (*без засвоєння термінології); • слухає і впізнає знайому народну пісню (*за допомогою вчителя); 	<p>конкретизація знань про застосування народної пісні у творах композиторів;</p> <p>розвиток слухової уваги в процесі впізнавання народної пісні;</p>
Роль мелодії та супроводу в музичному творі.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про роль та значення мелодії і супроводу в музичному творі (*без засвоєння термінології); • спостерігає за мелодією/супроводом в музичному творі (*за допомогою вчителя); • розрізняє мелодію та супровід в музичному творі (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: слухової уваги, зосередженості; пам'яті й мислення на основі вивчення ролі мелодії та супроводу;</p> <p>формування позитивних якостей особистості (уважність, емоційність, музичність тощо);</p>
Пісенність,	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про 	<p>розвиток: цілісності</p>

танцювальність і маршовість в інструментальних творах.	інструментальну музику (*без засвоєння термінології); <ul style="list-style-type: none"> • спостерігає за характером музичного твору (*за допомогою вчителя); • впізнає і називає знайому пісню, танець чи марш в інструментальному творі (*за допомогою вчителя); 	сприймання; довільної уваги; емоційного ставлення до інструментальних творів; накопичення та збагачення словника на основі розширення знань та уявлень про інструментальну музику;
Зв'язок музики з іншими видами мистецтва.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається зрозуміти, що один і той самий образ можна передавати через різні види мистецтва відповідними засобами виразності (*за допомогою вчителя); • намагається у змісті інших видів мистецтва знаходити певний образ (*під керівництвом вчителя); 	стимуляція асоціативного мислення; уточнення і закріплення уявлень про різні види мистецтва; закладення основ культури особистості; розширення загального культурного досвіду дитини;
Основні поняття і терміни: <i>композитор, виконавець, слухач, мелодія, супровід, темп, динамічні відтінки.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про дані поняття і терміни (*без засвоєння термінології); • намагається орієнтуватися у даних поняттях (*за допомогою вчителя); • намагається користуватися новою термінологією (*за уточненням вчителя); 	формування: мисленнєвої операції узагальнення; усвідомлення суттєвих ознак певного поняття; збагачення словникового запасу на основі вивчення понять і термінів;
<u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання пісень різного емоційного змісту і характеру.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається співати виразно округлим та протяжним звуком; • намагається виконувати пісні у відповідному настрої і характері; • розрізняє характер і темп пісень (*за допомогою вчителя); • знає мелодії і слова 	розвиток: слухової уваги, звуковисотного слуху; корекція звуковисотного відтворення вокально-хорового репертуару; співочого діапазону; умінь правильного виконання темпо-ритмічної структури пісень, фонематичної і

	<p>більшості пісень (або фрагменти), розуміє і розповідає їх зміст (*за підтримкою вчителя);</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається емоційно виразно і злагоджено співати у дитячому ансамблі; ритмічно і розбірливо відтворювати слова пісні (*за підтримкою вчителя); • намагається дотримуватися правил співу та поведінки в музичному класі (*за нагадуванням вчителя); • намагається дотримуватися правил ансамблевого співу і ансамблевої поведінки в процесі вивчення та колективного виконання пісень (*за підтримкою вчителя); 	<p>музичної пам'яті; уточнення загального настрою музичних творів та характеру персонажів; відчуття єдності у співі; слухового самоконтролю; удосконалення звуковимови;</p> <p>стимуляція мовленнєвої активності в процесі виконання пісень;</p> <p>формування: емоційного ставлення до співу; комунікативних якостей особистості в процесі колективного виконання пісень;</p>
<p>Пластичне інтонування характеру музики, виконання ритмічно-танцювальних рухів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє зміст завдань та інструкції вчителя та намагається їх виконувати (*за підтримкою вчителя); • намагається пластичними рухами показати характер музичного твору (*за допомогою вчителя); • намагається виконувати ритмічно-танцювальні рухи (*за допомогою вчителя); • знає назви елементарних музично-ритмічних рухів, що вивчались протягом року (*за підтримкою вчителя); • відповідає рухами (енергійними, танцювальними, 	<p>стимуляція: емоційного відгуку на музику через свою фізичну участь в музично-ігровій діяльності; кінестетичного відчуття у різних рухах;</p> <p>формування відповідних рухових дій, музично-ігрових образів, за музикою і інструкціями вчителя;</p> <p>розвиток: загальної моторики і рухових недоліків; координації та плавності рухів у процесі пластичного інтонування та ритмічно-танцювальних рухів; мовлення на основі</p>

	спокійними) на характер музики (маршової, танцювальної, спокійної) (*за підтримкою вчителя);	уточнення назв нових музично-ритмічних рухів;
Інсценування пісні-гри.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається самостійно орієнтуватися у процесі виконання інсценування пісні-гри; • намагається виконувати рухові інструкції вчителя (передавати найпростіші музично-ігрові образи) під час інсценування дитячих пісень; • намагається використовувати відповідну міміку (*за нагадуванням вчителя). 	<p>спонукання відтворення відповідних рухових дій, музично-ігрових образів, за музикою і інструкціями вчителя;</p> <p>розвиток: музично-сенсорних здібностей; координації та плавності рухів у процесі інсценування пісні.</p>

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Гойда-гойда, гой»;
«Ой, есть в лісі калина», Я.Степовий; «Щебетала пташечка», Я.Степовий;
українські веснянки і заклички;
«Іди, іди дощику»; «Як діждемо літа»; «Ой, на горі жито»; «Журавель»;
українські народні танці, «Гречаники»;
«Мамин день», І.Арсеева;
«Мама співає», О.Тилічєєва;
«Реве та стогне Дніпр широкий», Т.Шевченко, Д.Крижанівський,
обр. В.Косенко;
«Дніпровська вода», Ю.Рибчинський, І.Карабиця;
«Звучи, рідна мово!», А.Демиденко, О.Семенова;
«Київ квітучий», Д.Давидюк, І.Кириліна;
«Україно! Любов моя», І.Шамо, Д.Луценко;
П.Чайковський, балет «Лускунчик», «Вальс квітів», «Іспанський танець»,
«Марш»;
М.Лисенко, опера «Коза-дереза»;
П. Чайковський, балет «Лебедине озеро», «Танець із кубками»;
П.Чайковський, Пори року, «Пісня жайворонка»;
М.Римський-Корсаков, опера «Казка про царя Салтана», «Політ джмеля»;
К.Стеценко, опера «Лисичка, Котик і Півник»;
Д.Кабалевський, «Зайчик дратує ведмедика»;
К.Дебюсі, ноктюрн «Хмари»;
С.Прокоф'єв, «Казки старої бабусі»
І.Беркович, Варіації на тему укр. нар. пісні «По дорозі жук, жук».

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Подоланочка»;

«Ой, єсть в лісі калина», Я.Степовий;
 «Щебетала пташечка», Я.Степовий;
 «Засмучений зайчик», Я.Степовий;
 українські веснянки і заклички;
 «Галя по садочку ходила»;
 «Ходить сонко», Л.Бутуханова;
 «Гойда, гойда», З.Дика, Л.Бутуханова;
 «Рідна мова», Ю.Косинський, Л. Бутуханова;
 «Сьогодні в мами свято», А.Філіпенко, Т.Волгіна;
 «Києве мій», І.Шамо, Д.Луценко;
 «Київ квітучий», Д.Давидюк, І.Кириліна;
 «Добрий день», Т.Майданович, Л.Бутуханова.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Українські народні пісні, «Іди, іди дощику»; «Журавель»; «Сонечко»;
 «Вийди, вийди, Іванку»; «Скок, скок, поскок»; «Кіт Опанас»; «Голубка»;
 «Куй, куй, ковалі», В.Верховинець;
 «Сонечко», В.Верховинець;
 «Ми на луг ходили», А.Філіпенко, Т.Волгіна;
 «По малину в сад підем», А.Філіпенко, Т.Волгіна.

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

3 клас

35 год. (1 год. на тиждень), з них 4 год. – резервний час

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи та очікувані результати
1.	2.	3.
Тема 1. Основні властивості музики: пісенність, танцювальність, маршовість (16 год.)		
Пісенність, танцювальність і маршовість як особливі якості музики, пов'язані з піснею, танцем, маршем.	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про пісенність, танцювальність і маршовість як найважливіші властивості музики ; • порівнює жанрові ознаки музичних творів, знаходить у них спільне й відмінне (*за допомогою вчителя); • називає музичні твори, що звучали у класі та їх авторів (*за допомогою вчителя); 	<p>Розвиток: сприймання музики на основі вивчення основних властивостей музики; уміння сприймати і розпізнавати основні властивості музики;</p> <p>Формування: усвідомлення суттєвих ознак пісні, танцю і маршу; емоційних реакцій у процесі слухання музики; зацікавленості до процесу слухання музики;</p> <p>Збагачення словникового запасу на основі розширення кола знань та уявлень про музику;</p>
Пісенність як особливість музики, проникнутої співучістю, мелодійністю, але не обов'язково призначеної для співу.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про пісенність як особливість музики, не обов'язково призначеної для співу; • називає музичні твори, що звучали у класі та їх авторів (*за допомогою вчителя); • вирізняє пісенну музику серед інших (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: довільної уваги, пам'яті та мислення на основі вивчення основних властивостей музики ; музичного сприймання на основі слухання творів пісенного характеру; емоційного відгуку на твори пісенного характеру;</p>
Танцювальність як особливість музики, пронизаної танцювальними ритмами, але не обов'язково призначеної для	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про танцювальність як особливість музики, не обов'язково призначеної для танців; • називає музичні твори, що звучали у класі та їх 	<p>розвиток: довільної уваги, пам'яті та мислення на основі вивчення основних властивостей музики ; музичного сприймання на основі слухання творів</p>

танців.	<p>авторів (*за допомогою вчителя);</p> <ul style="list-style-type: none"> • вирізняє танцювальну музику серед інших (*за допомогою вчителя); 	танцювального характеру; емоційного відгуку на твори танцювального характеру;
Маршовість як особливість музики, пройнятої маршовими ритмами, під яку не обов'язково крокувати.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про маршовість як особливість музики, під яку не обов'язково крокувати; • називає музичні твори, що звучали у класі, та їх авторів (*за допомогою вчителя); • вирізняє маршову музику серед інших (*за допомогою вчителя); 	розвиток: довільної уваги, пам'яті та мислення на основі вивчення основних властивостей музики ; музичного сприймання на основі слухання творів маршового характеру; емоційного відгуку на твори маршового характеру;
Пісенність, танцювальність і маршовість в українській народній музиці і творах композиторів-класиків.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про пісенність, танцювальність і маршовість в українській народній музиці і творах композиторів-класиків; • називає музичні твори, що звучали у класі та їх авторів (*за допомогою вчителя); • розрізняє пісенну, танцювальну і маршову музику (*за допомогою вчителя); 	розвиток: сприймання музики на основі вивчення творів української народної музики і творів композиторів-класиків; формування: емоційних реакцій у процесі слухання музики; збагачення словникового запасу на основі розширення кола знань та уявлень про музику;
Мова і музика.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про спільні та відмінні риси між мовою і музикою; • намагається розуміти, щоб записати мову треба знати алфавіт, а щоб записати музику – ноти (*за допомогою вчителя); 	розвиток: уявлень про основні елементи музичної мови; пізнавальної активності в процесі вивчення навчального матеріалу;
Інтонація як основа музики.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про музичну інтонацію як основу музики; • розрізняє на слух питальні, стверджувальні, діалогічні, гумористичні 	конкретизація знань та уявлень про інтонацію в музиці; розвиток: слухової уваги; музичної пам'яті в процесі пізнавальної

	інтонації (*за допомогою вчителя);	діяльності;
Елементи музичної мови: мелодія, тембр.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про вплив тембру на яскравість інтонації (*без засвоєння термінології); розпізнає мелодію, тембри голосів та музичних інструментів (*за допомогою вчителя); 	конкретизація знань та уявлень про елементи музичної мови; розвиток: слухової уваги; музичної пам'яті в процесі слухання музики; збагачення словника на основі розширення знань та уявлень про елементи музичної мови;
Інтонація скоромовки.	<ul style="list-style-type: none"> намагається порівняти інтонацію скоромовки в мові та музиці (*за допомогою вчителя); 	аналіз і порівняння скоромовок;
Ритмічні інтонації.	<ul style="list-style-type: none"> намагається порівняти ритмічні інтонації в мові та музиці (*за допомогою вчителя); 	аналіз і порівняння ритмічних інтонацій;
Казка у музиці.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про використання казкових образів у музиці; впізнає знайомі казкові герої в музичному творі (*за допомогою вчителя); 	конкретизація уявлень про казкові образи в музиці; розвиток: слухової уваги; музичної пам'яті в процесі слухання музики;
Основні поняття і терміни: <i>пісенність, танцювальність, маршовість.</i>	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про музичні терміни і поняття (*без засвоєння термінології); користується музичною термінологією (у межах програмового матеріалу); 	розвиток узагальнення і усвідомлення суттєвих ознак музичних термінів і понять; збагачення словникового запасу на основі вивчення понять і термінів;
<u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання скоромовок та пісень різного емоційного змісту і характеру.	<ul style="list-style-type: none"> намагається виразно виконує скоромовки / пісні; передає настрій і характері пісні; намагається виділяти у творах елементи пісенності, танцювальності й маршовості; намагається ритмічно і 	розвиток: ритмодикламації; інтонаційної виразності мовлення та сили голосу; виконавської діяльності; відчуття єдності у процесі співу; стимуляція інтересу до музичних занять на основі активізації музичної діяльності;

	<p>розбірливо відтворювати слова скоромовки/пісні;</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається співати емоційно, виразно і злагоджено у дитячому ансамблі; • намагається дотримуватися правил ансамблевого співу і поведінки в процесі вивчення та колективного виконання пісень (*за нагадуванням вчителя); 	<p>формування навички культурного співу; накопичення та збагачення словника на основі практичної музичної діяльності; розвиток: мовлення на основі вивчення тексту скоромовок і пісень; емоційних почуттів на основі власної практичної діяльності;</p>
Створення темброво-ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо; • намагається розрізняти тембр голосу жіночий/чоловічий; • намагається узгоджувати ритмічний супровід із словами пісень; • намагається узгоджувати власні ритмічні дії з колективом; 	<p>розвиток: уваги в процесі відтворення ритмічних малюнків; темпоритмічного відчуття; ритмічного слуху; дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; загальної моторики і рухових недоліків;</p>
Пластичне інтонування і виконання ритмічно-танцювальних рухів.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається передати пластичними рухами характер музичного твору; • намагається виконувати ритмічно-танцювальні рухи; • називає елементарні музично-ритмічні рухи, що вивчались протягом року (*за допомогою вчителя); • відповідає рухами (енергійними, танцювальними, спокійними) на характер музики; 	<p>розвиток: музично-сенсорних здібностей; ритмічно-танцювальних рухів; загальної моторики і рухових недоліків; координації та плавності рухів у процесі пластичного інтонування та ритмічно-танцювальних рухів;</p>

Музикування на дитячих музичних інструментах.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити ритм найпростіших вправ, дитячих пісень тощо відповідно до інструкції вчителя; • намагається використовувати найпростіші навички гри в ансамблі; • намагається дотримуватися правил елементарного музикування (*за нагадуванням вчителя); 	<p>конкретизація навичок і прийомів гри на музичних інструментах;</p> <p>розвиток: організаційно-ансамблевих навичок; дихання, артикуляційної і дрібної моторики пальців, відчуття ритму в процесі гри на дитячих музичних інструментах;</p>
Участь в обрядах щедрування і колядування.	<ul style="list-style-type: none"> • бере участь в традиційному святкуванні Нового року і Різдва; • намагається співати емоційно, виразно і злагоджено у дитячому ансамблі щедрівки і колядки; • намагається дотримуватися правил ансамблевого співу і поведінки в процесі проведення обрядових дійств (*за нагадуванням вчителя). 	<p>стимулювання захопленості та зацікавленості в процесі обрядових дійств;</p> <p>виховання невимушеності;</p> <p>корекція комунікативних якостей особистості на основі спілкування зі школярами.</p>

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Гойда-гойда, гой»; «Ой, там на горі»; «Ой, сивая та я зозуленька»; «Ой, на горі жито»; «Павочка ходить» (щедрівка, ансамбль «Роксоланія»); «Сидить Миколай» (колядка, ансамбль «Роксоланія»); «Щедрик», М.Леонтович;

українські народні танці, «Ойра»;

«Пісня про вчительку», П.Майборода;

«Засмутилось кошеня», Г.Кириліна, П.Воронько;

Ф.Шуберт, «Військовий марш»;

Б.Сметана, «Полька»;

Л.Бетховен, «Бабак»;

П.Чайковський, балети «Спляча красуня», «Лускунчик»;

М.Римський-Корсаков, опера «Казка про царя Салтана»;

М.Лисенко, дитячі опери «Коза-дереза»; «Пан Коцький»;

М.Коваль, дитяча опера «Вовк і семеро козенят»;
 К.Стеценко, дитячі опери «Лисичка, Котик і Півник», «Івасик-Телесик»;
 М.Лисенко, опера «Тарас Бульба», дума кобзаря «Ой не чорна то хмара над
 Вкраїною стала»;
 М.Глінка, «Арагонська хота»;
 Є.Адамцевич, «Козацький марш»;
 С.Прокоф'єв «Базіка»;
 В.Сокальський «Пташка».

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Дівка Явдошка сіяла пшеницю»;
 «Ой на горі жита много», В.Косенко; «Ой хто, хто Миколая любить»;
 «Дощик», Н.Май;
 «Відлетіли журавлі», В.Авдієнко, В.Іванніков;
 «Літо минулося», Я.Степовий;
 «Вийшли в поле косарі»
 «Гей, там, на горі, Січ іде»
 «Вальс сніжинок», В.Познацький, Т.Шутенко.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Пісні-ігри «Явор»; «Голубка»; «Хто співає»; «Весело-сумно»;
 «Летів горобейник», «Ляльки танцюють», «Шевчик», В.Верховинець;
 «Вправи з хустинками», Я.Степовий;
українська народна пісня «Гарний танець гопачок».

*Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для
 сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань
 тощо.*

Тема 2. Розвиток музики (19 год.)

Музика як мистецтво, що не існує без розвитку.	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> має уявлення про музику як мистецтво, яке постійно розвивається; намагається спостерігати за зміною настрою і характеру музики; називає музичні твори, що звучали у класі та їх авторів (*за допомогою вчителя); 	<p>Формування уявлень про музику як мистецтво, що знаходиться в процесі розвитку; розвиток сприймання музики на основі спостереження за розвитком музичного мистецтва;</p>
Розвиток музики як процес відображення почуттів, настроїв, думок людини.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про прийоми розвитку музики (*без засвоєння термінології); намагається 	<p>формування: зосередженості в процесі слухового сприймання музики; усвідомлення почуттів, настроїв, думок</p>

	<p>порівнювати почуття, настрої, думки людини виражені в музичному творі;</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає музичні твори, що відображають почуття, настрої, думки людини; (*за допомогою вчителя); 	<p>людини в процесі сприймання музичного твору; мовленнєвої активності в процесі висловлення власного ставлення до музичного твору;</p>
<p>Способи розвитку музики: виконавські, динамічні, жанрові, ладовий, мелодичні, темпові, темброві.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про способи розвитку музики (*без засвоєння термінології); • намагається розрізнити виконавців; динамічні відтінки, жанри, лади, мелодії, темпи, тембри (*за допомогою вчителя); 	<p>формування: уявлень про способи розвитку музики; уміння порівнювати різні способи розвитку музики в процесі визначення виконавця; динаміки, жанру, ладу, мелодії, темп, тембру тощо;</p>
<p>Виконавський розвиток.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про виконавський розвиток музики (*без засвоєння термінології); • намагається оцінити виконання музичного твору (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: уміння порівнювати виконавців; спостережливості та пам'яті;</p> <p>розвиток зв'язного мовлення у ході виконання музичного завдання;</p>
<p>Сюжетний розвиток.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про сюжетний розвиток (*без засвоєння термінології); • намагається спостерігати за сюжетом музичного твору; • висловлює власне ставлення до сюжету музичних творів; 	<p>формування: суттєвих ознак сюжетного розвитку; пізнавальної активності;</p> <p>розвиток зв'язного мовлення у ході виконання музичного завдання;</p>
<p>Інтонаційно-мелодичний розвиток.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про інтонаційно-мелодичний розвиток (*без засвоєння термінології); • намагається спостерігати за розвитком музичного твору; • називає музичні твори, що звучали у класі (*за допомогою вчителя); 	<p>формування: уявлень про інтонаційно-мелодійний розвиток музики;</p> <p>розвиток зв'язного мовлення у ході виконання музичного завдання;</p> <p>формування спостережливості під час аналізу музичного твору;</p>

Жанровий розвиток.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про жанровий розвиток музики (*без засвоєння термінології); • намагається визначати жанри музики: опера, балет, симфонія (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: сприймання музики на основі слухання творів різних жанрів; зацікавленості до процесу слухання музики; зосередженості на об'єкті слухання;</p> <p>формування: емоційних реакцій у процесі слухання жанрових творів;</p>
Музична форма. Одночастинна форма як вираження одного характеру чи настрою.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про одночастинну музичну форму (*без засвоєння термінології); • намагається визначити форму музичного твору (*за допомогою вчителя); • намагається називати музичні твори, що звучали у класі та їх авторів (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: уточнення, збагачення музичної пам'яті і досвіду музично-слухового сприймання; фонетичного слуху; зосередженості в процесі розрізнення засобів музичної виразності;</p>
Дво- і тричастинна форми як вираження двох різних станів, настроїв, характерів, їх структура.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про дво- і тричастинну форми (*без засвоєння термінології); • намагається розрізняти настрої і характер окремих частин музичного твору (*за допомогою вчителя); • намагається називати музичні твори, що звучали у класі та їх авторів (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: спостережливості та пам'яті при дослідженні форми музичного твору; навички висловлення у процесі визначення форми, настрою, характеру і структури музичного твору; уміння уточнення та конкретизації знань;</p> <p>корекція слухової пам'яті;</p>
Рондо як форма контрастного зіставлення головної незмінної теми (мелодії) з кількома різними епізодами.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про форму контрастного зіставлення головної незмінної теми (мелодії) з кількома різними епізодами (*без засвоєння термінології); • намагається вирізнити головну незмінну тему музичного твору (*за 	<p>розвиток: музичної пам'яті; уміння порівнювати головну незмінну тему з кількома іншими;</p> <p>спостережливості та пам'яті;</p> <p>корекція слухової пам'яті;</p>

	<p>допомогою вчителя);</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається порівнювати твори різної форми (*за допомогою вчителя); 	
<p>Варіаційна форма як вираження поступового, послідовного розвитку, зміни одного характеру, настрою.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про форму варіації, де одна тема набуває поступового розвитку, зміни характеру і настрою (*без засвоєння термінології); • намагається вирізнити головну тему музичного твору (*за допомогою вчителя); • намагається порівнювати твори різної форми (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: спостережливості та пам'яті при дослідженні варіаційної форми; уміння спостерігати за її розвитком і зміною; корекція слухової пам'яті;</p>
<p>Основні поняття і терміни: <i>жанр, лад (мажор, мінор), музична форма, рондо, варіації.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про музичні терміни і поняття (*без засвоєння термінології); • користується музичною термінологією (*за допомогою вчителя); 	<p>формування: узагальнення і усвідомлення суттєвих ознак певного поняття; збагачення словникового запасу на основі вивчення музичних термінів;</p>
<p><u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання пісень різного змісту і характеру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • намагається виразно виконувати пісні; • намагається передати настроїв і характері пісні; • намагається виділяти у творах елементи пісенності, танцювальності й маршовості; • намагається ритмічно і розбірливо відтворювати слова пісні; • намагається співати емоційно, виразно і злагоджено у дитячому ансамблі; • намагається дотримуватися правил співу і поведінки в 	<p>розвиток: інтонаційної виразності мовлення та сили голосу; виконавської діяльності; відчуття єдності у процесі співу; стимуляція інтересу до музичних занять на основі активізації музичної діяльності; формування навички культурного співу; накопичення та збагачення словника на основі практичної музичної діяльності; розвиток: мовлення на основі вивчення тексту скоромовок і пісень;</p>

	процесі вивчення та колективного виконання пісень (*за нагадуванням вчителя);	емоційних почуттів на основі власної практичної діяльності;
Пластичне інтонування і виконання ритмічно-танцювальних рухів.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається передавати пластичними рухами характер музичного твору; • намагається виконувати ритмічно-танцювальні рухи; • намагається називати елементарні музично-ритмічні рухи, що вивчались протягом року (*за допомогою вчителя); • намагається відповідати рухами (енергійними, танцювальними, спокійними) на характер музики; 	розвиток: музично-сенсорних здібностей; ритмічно-танцювальних рухів; загальної моторики і рухових недоліків; координації та плавності рухів у процесі пластичного інтонування та ритмічно-танцювальних рухів;
Створення темброво-ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо; • намагається розрізнити тембр голосу жіночий/чоловічий; • намагається узгоджувати ритмічний супровід із словами пісень; • намагається узгоджувати власні ритмічні дії з колективом; 	розвиток: уваги в процесі відтворення ритмічних малюнків; темпоритмічного відчуття; ритмічного слуху; дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; загальної моторики і рухових недоліків;
Інсценування пісень.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається виконувати роль у пісні; • намагається передати настроїв і характер пісні (*за допомогою вчителя); 	розвиток емоційно-образної сфери;
Обряди зустрічі весни. Народні пісні-веснянки. Ведення хороводів.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про обряд зустрічі весни; • намагається виразно виконувати пісні- 	розвиток: виконавської діяльності; відчуття єдності у процесі співу веснянок;

	<p>веснянки;</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається передавати настрій і характері пісні; • водить хоровод (*під керівництвом вчителя); • намагається дотримуватися правил співу і поведінки в процесі проведення обрядового дійства (*за нагадуванням вчителя). 	<p>ритмічно-танцювальних рухів; загальної моторики і рухових недоліків; координації та плавності рухів у процесі водіння хороводу.</p>
--	---	--

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Ой, весна-красна» (ансамбль «Роксоланія»);
«Верховино, світку ти наш»; «Ягілочка»

Українські народні танці, «Метелиця»;

Е.Гріг, «Навесні»; «Пісня Сольвейг»;

Г.Майборода, «Гуцульська рапсодія»;

С.Гулак-Артемівський, опера «Запорожець за Дунаєм», дует Карася та Одарки;

В.Сокальський, симфонія соль мінор (III ч.);

Р.Щедрін, балет «Горбоконики», «Купання в котлах»;

М.Лисенко, опера «Зима і весна», хор «А вже весна»;

Р.Щедрін, балет «Горбоконики», уривки «Ніч», «Золоті рибки», «Цар Горох»;

І.Беркович, Варіації на тему укр.нар.пісні «По дорозі жук, жук»;

М.Ризоль, Варіації на тему укр.нар.пісні «Ой, на горі жито»;

В.Моцарт, «Рондо в турецькому стилі»;

Ф.Шопен, Прелюдія №7; Прелюдія №20.

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Коло млину калину»; «Пташок викликаю»;

«Грицю, Грицю, до роботи»; «Ягілочка»; «Ой на горі жито»; «Щебетала пташечка»; «Подольночка»;

«Узяла лисичка скрипку», А.Філіпенко;

«Подарунок мамі», М.Катричко;

«Писанка», Т.Димань.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Пісні-ігри, «Котик-мишка»;

«Сива шапка», «У вишневому садочку», «Шум», В.Верховинець;

Хороводи, «Розлилися води»; «Й озеро велике є»;

«Святковий хоровод», А.Павлюк;

українська веснянка «Вийди, вийди, Іванку»;

українські трієсті музики (на вибір учителя);

українські народні пісні, «По дорозі жук, жук»; «Король по городу ходить»;

«Каша»;

«Бігла кізка топиться»; «Мости»;

«Ой на горі льон», Я.Степовий.

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

4 клас

35 год. (1 год. на тиждень), з них 4 год. – резервний час

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи та очікувані результати
1.	2.	3.
Тема 1. Музика мого народу (17 год.)		
Роль музики в житті народу.	<p><i>Учень:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про роль музики в житті народу (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі (*за допомогою вчителя); • намагається висловити власне ставлення до змісту музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>Розвиток:</p> <p>слухової уваги, активізація готовності до слухання-сприймання музики; уміння пояснити роль музики в житті людини;</p>
Зв'язок музики з життям і побутом людини.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про зв'язок музики з життям народу (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі (*за допомогою вчителя); • намагається висловити власне ставлення до змісту музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>стимуляція слухової пам'яті та стабілізація інтересу до слухання музики;</p> <p>збагачення словникового запасу новими музичними поняттями;</p>
Джерела і традиції української народної музичної творчості.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про джерела і традиції української народної музичної творчості (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі (*за допомогою вчителя); • намагається висловити власне ставлення до змісту музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток: уявлень про джерела і традиції української народної музичної творчості; музичного відгуку на українську музику; уміння за суттєвими ознаками визначати українську народну музику;</p>
Колискова пісня.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про колискові пісні (*без 	<p>розвиток уміння за суттєвими ознаками</p>

	<p>засвоєння термінології);</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає музичні твори, що звучали у класі (*за допомогою вчителя); • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;</p>
<p>Дитячий фольклор (дражники, лічилки, забавлянки).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про дитячий фольклор (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;</p> <p>стимуляція позитивних емоцій (радості, задоволення, щастя тощо); емоційних почуттів на основі вивчення цікавого музичного матеріалу</p>
<p>Календарно-обрядові пісні: колядки і щедрівки, їх особливості.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про календарно-обрядові пісні (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	<p>розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;</p>
<p>Основні поняття і терміни: <i>колискова, колядка, щедрівка.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про музичні терміни і поняття (*без засвоєння термінології); • намагається користуватися музичною термінологією (*за допомогою вчителя); 	<p>формування: узагальнення і усвідомлення суттєвих ознак певного поняття;</p> <p>збагачення словникового запасу на основі вивчення музичних термінів;</p>
<p><i>Виконавська і творча діяльність</i> Виконання пісень різного змісту і характеру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • намагається виразно виконувати пісні; • намагається передати настрій і характері пісні; • намагається ритмічно і 	<p>розвиток: інтонаційної виразності сили голосу; виконавської діяльності; відчуття єдності у процесі співу;</p>

	<p>розбірливо відтворити слова пісні;</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається співати емоційно, виразно і злагоджено у дитячому ансамблі; • намагається дотримуватися правил співу і поведінки в процесі вивчення та колективного виконання пісень; • намагається оцінити власний спів та спів однокласників (*за підтримки вчителя); 	<p>стимуляція інтересу до музичних занять на основі активізації музичної діяльності;</p> <p>формування навички культурного співу;</p> <p>накопичення та збагачення словника на основі практичної музичної діяльності;</p>
Пластичне інтонування і виконання ритмічно-танцювальних рухів.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається передати пластичними рухами характер музичного твору; • намагається виконувати ритмічно-танцювальні рухи; • намагається називати елементарні музично-ритмічні рухи, що вивчались протягом року; • намагається відповідати рухами (енергійними, танцювальними, спокійними) на характер музики; 	<p>розвиток: музично-сенсорних здібностей; ритмічно-танцювальних рухів; загальної моторики і рухових недоліків; координації та плавності рухів у процесі пластичного інтонування та ритмічно-танцювальних рухів;</p>
Створення темброво-ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо; • намагається розрізнити тембр голосу жіночий / чоловічий; • намагається узгоджувати ритмічний супровід із словами пісень (*за підтримки вчителя); 	<p>розвиток: уваги в процесі відтворення ритмічних малюнків; темпоритмічного відчуття; ритмічного слуху; дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; загальної моторики і рухових недоліків;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • намагається узгоджувати власні ритмічні дії з колективом (*за підтримки вчителя); 	
Театралізація дитячих музичних розваг (дражнілок, лічилок, забавлянок).	<ul style="list-style-type: none"> • намагається промовляти емоційно, виразно і злагоджено тексти лічилок, забавлянок, дражнілок тощо; • намагається виконувати роль в театральній виставі (*за підтримки вчителя). 	<p>розвиток емоційно-образної сфери; стимулювання захопленості та зацікавленості в процесі театралізації дитячих музичних розваг; виховання невимушеності; розвиток творчої активності.</p>

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Повішу я колисочку», «Ой ходить сон коло вікон»; «Щедрик», В.Леонтович;

Українські народні танці, «Картопля»; «Козачок»; «Гопак»; «Метелиця»; «Поліська полька»; «Гречаники»;

Українські троїсті музики;

«Гімн України», М.Вербицький, П.Чубинський;

«Боже великий, єдиний, нам Україну храни», М.Лисенко, О.Кониський;

«Новий рік», Н.Кравченко, Л.Горова;

М.Лисенко, опера «Тарас Бульба», увертюра; «Слава нашим господарям»;

М.Вериківський, симфонічна сюїта «Веснянки»;

М.Калачевський, «Українська симфонія», частина I;

М.Лисенко, «Елегія», «Зоре моя вечірняя»;

К.Стеценко, «Вечірня пісня»;

Г.Майборода, «Гуцульська рапсодія»;

К.Меладзе, «Квітка-душа» (у виконанні Ніни Матвієнко).

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Котику сіренький»; «Хто, хто Миколая любить»;

«Ой рано-рано кури запіли», «Ой чи є, чи нема»; «Котився хміль з-під города»;

«Місяченьку, мій братику»; «Слава нашим господарям»; «Нині весела світу новина», Ф.Колесса;

«За горою, за крутою»; «Коза»;

«Прийшли щедрувати»; «Забілів від снігу гай»;

«Рідна мова», М.Катричко;

«Києве мій», Д.Луценко, І.Шамо;

«Україно-світ», Л.Попернацький;

«Пісня про Миколая», Л.Горова;

«Добрий вечір, люди», Л.Горова.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Пісні-ігри, «Бочечка»; «Веселий каблучок»; «Танцювати починаймо»;

«Грушка»; «Ой, єсть в лісі калина», Л.Ревуцький;
 «Фрікель, нікель», «Котилася торба», Ж.Колодуб;
 «Го-го, коза», В.Верховинець»; «Коза», М.Леонтович;
Вертеп, пісня-гра «Маланка», В.Верховинець.

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.

Тема 2. Музика мого народу (продовження) (18 год.)

Календарно-обрядові пісні: жнивварські пісні, купальські, їх особливості.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про календарно-обрядові пісні (*без засвоєння термінології); називає музичні твори, що звучали у класі; намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;
Пісні весняного календарного циклу.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про календарно-обрядові пісні (*без засвоєння термінології); називає музичні твори, що звучали у класі; намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні; емоційних почуттів на основі вивчення цікавого музичного матеріалу
Жартівливі й жартівливо-танцювальні пісні, коломийки.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про жартівливі й жартівливо-танцювальні пісні, коломийки (*без засвоєння термінології); називає музичні твори, що звучали у класі; намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні; стимуляція позитивних емоцій (радості, задоволення, щастя тощо);
Троїсті музики.	<ul style="list-style-type: none"> має уявлення про троїсті музики як тип народного інструментального ансамблю, у складі якого 	розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення

	<p>були скрипка, бас/цимбали, бубон (*без засвоєння термінології);</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	власної думки до змісту пісні;
Історичні пісні, українська народна дума.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про історичні пісні та українську народну думу (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;
Ліричні пісні.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про ліричні пісні; • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	корекція почуттєвої сфери учнів в процесі слухання ліричної пісні; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні; емоційних почуттів на основі вивчення цікавого музичного матеріалу;
Найхарактерніші риси української народної музики: наспівність, яскрава емоційність, ліричність.	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про найхарактерніші риси української народної музики (*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя); 	формування уявлень про основні риси української народної музики; розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;
Українська народнопісенна творчість як джерело професійної музики та	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про українську народнопісенну творчість в професійній музиці 	формування уявлень про українську народну музику як джерело професійної музики;

окраса духовної культури.	(*без засвоєння термінології); • називає музичні твори, що звучали у класі; • намагається висловити власне ставлення до музичних творів (*за допомогою вчителя);	розвиток уміння за суттєвими ознаками визначати жанровий твір; процесу мовлення на основі висловлення власної думки до змісту пісні;
Основні поняття і терміни: <i>веснянка, жартівливо-танцювальна пісня, коломийка, історична пісня, дума, лірична пісня.</i>	• має уявлення про музичні терміни і поняття (*без засвоєння термінології); • намагається користуватися музичною термінологією (*за допомогою вчителя);	формування: узагальнення і усвідомлення суттєвих ознак певного поняття; збагачення словникового запасу на основі вивчення музичних термінів;
<u>Виконавська і творча діяльність</u> Виконання пісень різного змісту і характеру.	• намагається виразно виконувати пісні; • намагається передати настроїв і характері пісні; • намагається ритмічно і розбірливо відтворити слова пісні; • намагається співати емоційно, виразно і злагоджено у дитячому ансамблі; • намагається дотримуватися правил співу і поведінки в процесі вивчення та колективного виконання пісень; • намагається оцінити власний спів та спів однокласників (*за підтримки вчителя);	розвиток: інтонаційної виразності сили голосу; виконавської діяльності; відчуття єдності у процесі співу; стимуляція інтересу до музичних занять на основі активізації музичної діяльності; формування навички культурного співу; накопичення та збагачення словника на основі практичної музичної діяльності;
Пластичне інтонування і виконання ритмічно-танцювальних рухів.	• намагається передати пластичними рухами характер музичного твору; • намагається виконувати ритмічно-танцювальні рухи; • намагається називати	розвиток: музично-сенсорних здібностей; ритмічно-танцювальних рухів; загальної моторики і рухових недоліків; координації та плавності рухів у процесі пластичного інтонування

	<p>елементарні музично-ритмічні рухи, що вивчались протягом року;</p> <ul style="list-style-type: none"> • намагається відповідати рухами (енергійними, танцювальними, спокійними) на характер музики; 	та ритмічно-танцювальних рухів;
Створення темброво-ритмічних супроводів до пісень і танців.	<ul style="list-style-type: none"> • намагається відтворити простий ритмічний супровід плесканням, вистукуванням, тупотінням тощо; • намагається розрізнити тембр голосу жіночий / чоловічий; • намагається узгоджувати ритмічний супровід із словами пісень (*за підтримки вчителя); • намагається узгоджувати власні ритмічні дії з колективом (*за підтримки вчителя); 	розвиток: уваги в процесі відтворення ритмічних малюнків; темпоритмічного відчуття; ритмічного слуху; дрібної моторики кисті рук та різних груп великих м'язів; загальної моторики і рухових недоліків;
Театралізація дитячих музичних розваг (дражнілок, лічилок, забавлянок).	<ul style="list-style-type: none"> • намагається промовляти емоційно, виразно і злагоджено тексти лічилок, забавлянок, дражнілок тощо; • намагається виконувати роль в театральній виставі (*за підтримки вчителя). 	розвиток емоційно-образної сфери; стимулювання захопленості та зацікавленості в процесі театралізації дитячих музичних розваг; виховання невимушеності; розвиток творчої активності.

Орієнтовний матеріал для сприймання:

Українські народні пісні, «Ой, з-за гори, з-за лиману»; «Скаче жабка»; «Я птичка-невеличка»; «Туман ярмом»; «Ой, ти, зозулько рабейка»; «Ой, летіло купайло»; «Ой, у городі купай лиця»; «Перекладу кладку»; «Баламут»; «Ой, край милий»; «Іван Богун»; «Пісня про Байду»; «Дума про козака Голоту»; «Ой на горі та й женці жнуть»;

(у виконанні гуртів «Хорея козацька», «Гуляй-город», «Божичі», «Гуртоправці», «Древо», «Роксоланія», «Баламути», а також Ніни

Матвієнко);

Українські народні танці, «Картопля»; «Ойра»; «Кривий танець»; «Покутська полька»;

Українські троїсті музики;

«Гімн України», М.Вербицький, П.Чубинський;

«Реве та стогне Дніпр широкий», Т.Шевченко, Д.Крижанівський, обр. В.Косенко;

«Господи, помилуй нас», Т.Петриненко;

М.Вериківський, симфонічна сюїта «Веснянки»;

Ж.Колодуб, «Троїсті музики»;

М.Лисенко, дитячі опери «Коза-дереза»; «Пан Коцький»;

М.Коваль, дитяча опера «Вовк і семеро козенят»;

К.Стеценко, дитячі опери «Лисичка, Котик і Півник», «Івасик-Телесик»;

П.Чайковський, Концерт для фортепіано з оркестром №1.

Орієнтовний матеріал для виконання:

Українські народні пісні, «Тече річка невеличка»; «Весна зиму проганяє»;

В.Верховинець; «Варенички»; «А вже весна, а вже красна», Ф.Колесса;

«Пташок викликаю»; «Щебетала пташечка»; «Подoliaночка»; «Через наше

село», Ф.Колесса; «Вийди, вийди Іванку»; «Соловєчку, сватку, сватку»; «Уже

недалечко червоне яєчко»; «Підійдемо до калини»; «Як служив же я у пана»;

«Грицю, Грицю, до роботи»; «Ягілочка», Ф.Колесса; «Ой на горі жито»;

«Вийшли в поле косарі», «В понеділок раненько»; «А вже сонце котиться»;

«Бабусині курчатка», Ф.Колесса;

«Весняночка», А.Навроцький, В.Філіпенко;

«Перепілонька», Л.Горова;

«Сім нот», А.Мігай»;

«День народження у мами», О.Янушкевич.

Матеріал для музикування та виконання в русі:

Троїсті музики;

Пісні-ігри, «Мак»; «Де ти, зозуленька бувала?»; «Подoliaночка»; «Вийди,

вийди сонечко»; «Сіяв мужик просо»; «Йшла зозуля мимо саду»;

українська веснянка, «Кремповеє колесо».

Вчитель може додавати або самостійно добирати інші музичні твори для сприймання, виконання та музикування з урахуванням сучасних напрацювань тощо.